

05 Ferran Suay: "Ens falten models socials de fidelitat lingüística"

Text
 Maria Coll
Fotografia
 José Cuéllar
 El Punt

Ferran Suay i Lerma és doctor en Psicologia, professor de Psicobiologia a la Universitat de València i president de Tallers per la Llengua, una entitat que neix l'any 2005 per treballar per la normalització de l'ús social de la llengua catalana des d'un aspecte psico-pedagògic. Suay ha participat en les IV Jornades de Normalització Lingüística organitzades pel Consell de Menorca impartint un taller que ha facilitat tècniques per parlar en català amb comoditat sempre i arreu.

- Com definiríeu la situació actual del català a València i també al Principat i a les Illes Balears?

- En tots tres casos està sotmés a la pressió d'un estat que hi actua en contra, i que fa els possibles per mantenir i incrementar l'estatus dominant de l'espanyol, cosa que vol dir –inevitablement– reduir l'espai que ocupa el català.

- Què persegueix Tallers per la Llengua?

- Ajudar les persones que volen usar el català com a llengua habitual, per tal que ho puguin fer amb més eficàcia i amb més comoditat. I també, despertar l'interès pel català de persones que viuen als Països Catalans i que encara no s'han vinculat afectivament al català.

- Quin és el balanç després de cinc anys de funcionament d'aquests tallers?

- El balanç, quant a la satisfacció de la gent que ha participat en els nostres tallers, és ben positiu. La gent en surt contenta i –en general– motivada per a fer canvis en els seus hàbits lingüístics. El repte és saber com d'estables són aquests canvis. Això, metodològicament no és fàcil, i fa temps que hi estem treballant.

- Digueu-me com parles i et diré com ets. És aplicable en relació amb les actituds lingüístiques?

- Sí, en el sentit que l'actitud lingüística d'una persona reflecteix allò que ha après respecte de la seua llengua, del seu poble i d'ella mateixa. Si oculta la seua llengua, o l'abandona de seguida, és perquè ha après que no és important, o que no és útil identificar-s'hi.

- Per què els catalanoparlants sovint som "infidels" a la nostra llengua?

- Perquè s'han invertit molts mitjans (econòmics, educatius, publicitaris, coercitius...) i molt de temps a aconseguir que ho siguem. I també, mirant-ho en el present, perquè ens falten models socials de fidelitat lingüística: líders, persones de gran preeminència social, que mostren que es pot ser important, famosos, poderós,

05

etc. en català, i sense necessitat de subordinar-se sistemàticament a l'espanyol.

- Què hi ha de psicològic i d'ideològic en el costum conegut com a submissió lingüística?

- N'hi ha molt, de psicològic. És una de les conseqüències fonamentals de l'aprenentatge de la desparança a què estem sotmesos. Pel que fa a la ideologia, la justificació i l'acceptació conscient de la submissió lingüística és una actitud fortament ideològica, producte d'un sentiment radicalment nacionalista, concretament, d'un nacionalisme de caràcter espanyolista. Ara bé, moltes persones la practiquen sense compartir aquestes idees. Ho fan, com ja he dit, perquè ho han après, i perquè enlloc no veuen com es pot fer d'una altra manera.

- Quines són les claus per "sortir de l'armari lingüístic", el títol del vostre llibre?

- Segurament, la resposta es troba llegint el llibre, però si ho he de resumir, diria que ens cal desfer-nos dels nostres propis prejudicis; deixar de pensar com a ciutadans de segona categoria i assumir que som tan dignes com els altres ciutadans de l'estat que mantenim, i que els nostres drets són tan importants com els seus. Pel que fa al comportament lingüístic, diria que –estant a casa nostra– cal parlar en català per norma; mantenir-lo amb totes les persones que ens puguin entendre, i canviar a una altra llengua únicament quan és imprescindible. En aquests casos, l'idioma alternatiu no sempre ha de ser l'espanyol. Uns altres, com l'anglès, l'alemany o el francès, també ens poden permetre de comunicar-nos amb molta gent.

05. Ferran Suay.
 Doctor en Psicologia,
 és coautor del llibre
*Sortir de l'armari
 lingüístic* (Angle,
 2010)